

Doktorgrad

Familieperspektiver ved psykisk lidelse hos unge voksne

Helsepersonell holder tilbake informasjon overfor familiemedlemmer til unge voksne med psykiske lidelser, selv når pasientene samtykker til innsyn, ifølge denne doktorgradsavhandlingen.

Lisbeth Kjelsrud Aass

Doktorgrad

Psykisk lidelse

Familie

Ungdom

«Think family, Work family! Families living with mental illness. Perspectives of everyday life, family-centered support, and quality of community mental healthcare»

I sin doktorgradsavhandling har sykepleier Lisbeth Kjelsrud Aass blant annet sett på betydningen av familiesentrert støtte til unge voksne med psykiske lidelser og hvordan helsepersonell kan bidra til å strukturere involveringen av familiemedlemmer.

- Doktorand: Lisbeth Kjelsrud Aass
- Disputas: 20. august 2021
- Utgått fra: NTNU

Tre svar fra Aass

- 1. Hva tilfører denne forskningen av ny innsikt?** Kunnskap om unge voksne som lider av psykisk lidelse sitt behov for støtte, omsorg og hjelp fra familien for å fullføre utdanning, stå i arbeid og ha et sosialt liv. Familiemedlemmer som lever med en person med psykisk lidelse trenger og ønsker emosjonell og kognitiv støtte fra helsepersonell for å kunne være støttende. Familiestøttende samtaler gir mulighet til å dele og reflektere over familiens hverdag. Helsepersonell har en viktig rolle ved å legge til rette for et trygt miljø hvor familiene kan snakke åpent og dele det usagte og den enkeltes oppfatninger om å leve med og håndtere psykisk lidelse i hverdagen. Men helsepersonell holder tilbake informasjon, selv om unge voksne har samtykket til at familiemedlemmer skal få innsyn. Familiestøttende samtaler hjelper helsepersonellet, som supplement til ordinære tiltak, i å strukturere involveringen av familiemedlemmer.
- 2. Hvilke metoder har du brukt og hvorfor?** Kvalitativ metode ble anvendt for å få kunnskap om familiers og helsepersonells oppfatninger om hverdagsliv og deltagelse i familiestøttende samtaler. Vi anvendte familieintervjuer med familier (som lever med unge voksne med psykisk lidelse) og individuelle intervjuer av helsepersonell i kommunal psykisk helsetjeneste. I tillegg ble kvantitativ metode med spørreskjemaundersøkelse anvendt for å beskrive og sammenligne pasienter med psykisk lidelse og familiemedlemmenes oppfatninger av støtte fra helsepersonell i kommunalt psykisk helsetjeneste, samt deres oppfatninger av kvalitet i kommunalt psykisk helsearbeid.
- 3. Hvem vil kunne dra nytte av forskningen i klinisk praksis?** Forskningen er relevant for 1) klinikere innen psykisk helsetjenester i forhold til utvikling og å kvalitetssikre inkludering av familier som lever med psykiske lidelse, 2) veiledere i NAV som jobber med unge voksne med psykisk lidelse i forhold til arbeid og 3) rådgivere, helsesykepleier og pedagoger når man vurderer inkludering av familien som en naturlig del av teamet som hjelper unge voksne som lider av psykiske lidelser å fullføre videregående opplæring.